

HRVATSKI KUGLAČKI SAVEZ

**PRAVILNIK O RADU I ORGANIZACIJI
KUGLAČKIH SUDACA**



Kolovoz 2018. godine

Sadržaj

I	OPĆE ODREDBE	3
II	ZADACI SUDAČKIH ORGANIZACIJA	4
III	KATEGORIZACIJA SUDACA	5
IV	EVIDENCIJA SUDACA	7
V	DELEGIRANJE SUDACA	9
VI	OCJENA RADA SUDACA	10
VII	PRAVA I DUŽNOSTI SUDACA	10
VIII	SUDAČKA OPREMA	13
IX	KODEKS PONAŠANJA SUDACA	14
X	ZAVRŠNE ODREDBE	14

Temeljem članka 59. Statuta Hrvatskog kuglačkog saveza, Izvršni odbor HKS-a na svojoj sjednici održanoj 28. kolovoza 2018. godine donosi

PRAVILNIK O RADU I ORGANIZACIJI KUGLAČKIH SUDACA

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Pravilnikom o radu i organizaciji kuglačkih sudaca utvrđuje se temeljni princip u organiziranju i radu kuglačkih sudaca (u daljnjem tekstu: suci) Hrvatskog kuglačkog saveza (u daljnjem tekstu: HKS).

Članak 2.

Udružene organizacije HKS-a dužne su osnovati Zbor sudaca na svom području. Za osnivanje Zbora sudaca na određenom području potrebno je najmanje šest aktivnih sudaca. Ukoliko određeni Zbor sudaca ima manje od šest aktivnih sudaca članovi tog Zbora sudaca će se pridružiti najbližem Zboru sudaca.

Članak 3.

Sudačke organizacije djeluju unutar HKS-a i njegovih izvršnih tijela sukladno Statutu i drugim pravilima.

U svom radu sudačke organizacije koriste pečat HKS-a, odnosno udružene organizacije.

Članak 4.

Rad sudačkih organizacija je javan.

Članak 5.

Sudačke organizacije izvršavaju svoje zadatke na temelju svojih godišnjih i dugoročnih programa rada u skladu sa Statutom i drugim pravilnicima HKS-a, odlukama Sudačkog pravilnika Section Ninepine Bowling Classic (NBC) u World Ninepine Bowling Association (WNBA) i ovog pravilnika.

Članak 6.

Materijalno financijske potrebe sudačke organizacije osiguravaju se na temelju programa rada i sredstava nadležnih kuglačkih tijela, članarina i drugih izvora.

II. ZADACI SUDAČKIH ORGANIZACIJA

Članak 7.

Zadaci sudačkih organizacija su:

1. Skrb o razvoju sudačke organizacije
2. Skrbi o ustrojstvu i funkcioniranju domicilnih sudačkih organizacija sukladno važećim aktima HKS-a
3. Doprinos općem razvoju sporta, a posebno kuglanja
4. Organiziranje i sudjelovanje u stručnom osposobljavanju i usavršavanju sudačkog kadra
5. Unapređenje kuglačkih objekata i rekvizita
6. Vođenje evidencije
7. Delegiranje sudaca za natjecanja
8. Briga za regularnost i provođenje kuglačkih natjecanja i priredbi
9. Izvršavanje drugih zadataka utvrđenih Pravilnikom i zadataka koje im povjere nadležne kuglačke organizacije.

Članak 8.

Član pripadajuće sudačke organizacije je svaki kuglački sudac koji plaća članarinu HKS-u u visini koju odredi Izvršni odbor Hrvatskog kuglačkog saveza u suradnji sa Sudačkom komisijom HKS-a, te aktivno sudjeluje u radu sudačke organizacije. Članarinu prikuplja nadležni županijski kuglački savez i Zagrebački kuglački savez, a sredstva uplaćuje na račun HKS-a po ispostavi računa. Izvršni odbor domicilnog zbora sudaca može odrediti članarinu za pripadajući zbor sudaca. U radu domicilnog zbora sudaca mogu sudjelovati i suci koji su prestali sa aktivnim suđenjem te nisu dužni plaćati članarinu Hrvatskom kuglačkom savezu.

Sudačke organizacije rade samostalno na temelju svojeg plana rada i ovog Pravilnika.

Sudačke organizacije su dužne dostaviti zapisnik sa Izborne skupštine domicilnog zbora sudaca Sudačkoj komisiji HKS-a svake četiri godine, ili ranije ako je održana izvanredna skupština.

Sudac koji promijeni boravište odnosno prebivalište u novi Zbor sudaca u kojem namjerava suditi sa sobom donosi ispisnicu iz dotadašnjeg Zbora sudaca.

Članak 9.

Sudačke organizacije temeljem ovog Pravilnika biraju komisije i radna tijela.

Za izvršenje svojih redovnih zadaća sudačke organizacije iz redova sudaca izabiru:

1. Komisiju za delegiranje sudaca
2. Komisiju za praćenje i ocjenjivanje rada sudaca
3. Stegovnu komisiju
4. Komisiju za žalbe

Po potrebi sudačke organizacije mogu osnivati i druge komisije u skladu s važećim aktima HKS-a

Članak 10.

Sudačke organizacije obavljaju svoj rad usuglašeno s ostalim tijelima i komisijama nadležne kuglačke organizacije.

III. KATEGORIZACIJA SUDACA

Članak 11.

Kategorije sudaca su:

1. Sudac
2. Regionalni sudac
3. Savezni sudac
4. Međunarodni sudac

Članak 12.

Svaka osoba, državljanin Republike Hrvatske, starija od 18 godina, koja uspješno položi sudački ispit kod ispitne komisije HKS-a, može postati sudac.

Takva osoba stječe kategoriju kuglački sudac, razvrstava se na „D“ listu i može suditi sva kuglačka natjecanja zaključno s trećim stupnjem natjecanja.

Za polaganje ispita po prvi puta za kategoriju sudac, kandidat ne može biti stariji od 50 godina života.

Članak 13.

Regionalni sudac može postati svaki sudac koji je aktivno i uspješno obavljao svoju dužnost najmanje jednu godinu, a u posljednjoj je godini ocijenjen godišnjom ocjenom najmanje dobar (3) u koju ulazi i aktivno suđenje (minimalno 6 suđenja) tijekom protekle sportske godine.

Za stjecanje kategorije regionalni sudac potrebno je uspješno položiti ispit pred ispitnom komisijom HKS-a, nakon čega se kandidat razvrstava na „C“ listu.

Regionalni sudac može suditi sva natjecanja zaključno s trećim stupnjem natjecanja, a prema listama sudaca navedenih u članku 28. ovog pravilnika.

Članak 14.

Savezni sudac može postati svaki regionalni sudac koji je aktivno i uspješno obavljao svoju dužnost najmanje dvije godine, a u posljednje dvije godine je ocijenjen godišnjom ocjenom najmanje vrlo dobar (4) u koju ulazi i aktivno suđenje (minimalno 6 suđenja svake sportske godine) tijekom posljednje dvije godine.

Pored ovog, za stjecanje kategorije savezni sudac potrebno je uspješno položiti ispit pred ispitnom komisijom HKS-a, nakon čega kandidat može biti razvrstan na „B“ listu.

Savezni sudac koji je razvrstan na B listu može polagati za A listu ako je aktivno i uspješno obavljao svoju dužnost najmanje jednu godinu, a u posljednje dvije godine je ocijenjen godišnjom ocjenom najmanje vrlo dobar (4) u koju ulazi i aktivno suđenje (minimalno 6 suđenja svake sportske godine) tijekom posljednje dvije godine, a nije stariji od 55 godina u trenutku polaganja.

Savezni sudac može suditi sva kuglačka natjecanja HKS-a, a prema listama sudaca navedenih u članku 28. ovog pravilnika.

Članak 15.

Kandidat za međunarodnog suca bira se iz redova saveznih sudaca (A liste) koji se ističe radom u sudačkoj organizaciji, sudjeluje u odgoju sudačkog kadra i unapređenju sudačke djelatnosti.

Kandidati za međunarodnog suca moraju zadovoljiti sljedeće kriterije:

- a) Iskustvo vođenja natjecanja IV. stupnja
- b) Dobro poznavanje njemačkog ili engleskog jezika
- c) Posljednje dvije godine ocijenjen sa ocjenom izvrstan (5)
- d) Aktivno suđenje tijekom posljednje četiri godine provedene na „A“ listi
- e) Mora biti stariji od 25 godina u trenutku polaganja
- f) Ne smije biti stariji od 50 godina u trenutku polaganja

Listu kandidata za međunarodne suce predlaže Izvršnom odboru HKS-a Sudačka komisija HKS-a na temelju prijedloga nadležne pripadajuće kuglačke i sudačke organizacije.

Kategorija međunarodnog suca stječe se pred Ispitnom komisijom NBC/WNBA.

Članak 16.

Suci svih kategorija (osim međunarodnih) obvezni su svake četiri godine, a po potrebi i češće, pristupiti provjeri znanja radi produživanja prava sudjelovanja u provođenju natjecanja, čime stječu licencu.

Sudačke ispite za stjecanje pojedine kategorije i produženje licence za suce svih kategorija (osim međunarodnih) provodi Ispitna komisija HKS-a.

Međunarodni suci pristupaju provjeri znanja prema odredbama međunarodnog sudačkog pravilnika i nadležnih tijela NBC-a. Licenca međunarodnog suca vrijedi šest godina.

Međunarodni sudac obnavlja licencu pred Ispitnom komisijom NBC/WNBA prema planu i programu te komisije.

U slučaju da je sudac bilo koje kategorije ocijenjen za svoj rad godišnjom ocjenom nedovoljan (1), obvezan je pristupiti provjeri znanja bez obzira na važeću licencu, a u ponovljenom slučaju briše se iz evidencije sudaca i prestaje sa aktivnim suđenjem.

Članak 17.

S aktivnim suđenjem prestaju suci svih kategorija nakon navršene 65. godine starosti.

IV.EVIDENCIJA SUDACA

Članak 18.

Evidenciju kuglačkih sudaca vode udružene organizacije za svoje suce, a HKS za savezne i međunarodne suce.

Članak 19.

Evidencija kuglačkih sudaca vodi se u matičnim knjigama i u kuglačkoj aplikaciji, a sadrži sve podatke utvrđene Pravilnikom o registraciji HKS-a.

Članak 20.

Za provođenje sudačkih ispita i licenciranja Sudačka komisija HKS-a određuje stručnjake-predavače koji su dužni provesti predavanja, a ujedno sačinjavaju i ispitnu komisiju.

Članak 21.

Sudačka Komisija HKS-a izdaje jedinstveni obrazovni program za polaganje sudačkih ispita.

Članak 22.

Nastavno-obrazovni program za polaganje sudačkih ispita mora sadržavati materiju iz pravilnika i propisa HKS-a, razvrstano po značaju i kategorizaciji sudaca.

Članak 23.

Sudačka komisija HKS-a, a po potrebi i članovi Ispitne komisije održava seminare za trenere, suce i predstavnike klubova prema utvrđenom rasporedu prije početka kuglačke sezone. Seminari se održavaju tokom kolovoza i rujna na više lokacija utvrđenih prema broju sudaca i udaljenosti županija u regijama. Suci koji imaju uvjete za napredovanje i suci kojima ističe licenca nakon seminara polažu ispite pred ispitnom komisijom Sudačke komisije HKS-a. Svi suci koji sude IV. stupanj natjecanja su obavezni prisustvovati seminaru svake godine, a za ostale suce domicilni Zborovi sudaca moraju održati seminar te o datumu održavanja seminara obavijestiti Sudačku komisiju HKS-a.

Kandidati za seminar i za polaganje se prijavljuju nadležnoj sudačkoj organizaciji najmanje 15 dana prije održavanja ispita. Pripadajuća sudačka organizacija dužna je Sudačkoj komisiji HKS-a dostaviti prijavu za ispit s popisom kandidata, a za svakog kandidata njegovu ocjenu rada od zadnjeg položenog ispita.

Temeljem rada od zadnjeg licenciranja, godišnjih ocjena rada i odredbi ovog Pravilnika koje se odnose na produženje licence ili promjenu kategorije suca, pripadajuća organizacija u prijavi za ispit predlaže kandidata za određenu kategoriju i listu.

Članak 24.

Kandidati za polaganje nisu dužni plaćati taksu za polaganje. Troškovi Ispitne komisije se podmiruju iz iznosa članarine koju suci plaćaju HKS-u.

Članak 25.

Sudačka ili Ispitna komisija HKS-a dužna je provesti seminare i predavanja uoči ispita, odnosno nakon usvojenih promjena važećih akata u HKS-u, a izobrazbu kandidata za nove suce izvršava domicilni Zbor sudaca.

Članak 26.

Ispitna komisija HKS-a sastoji se od tri člana, od kojih su dva člana iz Sudačke komisije HKS-a, a treći član može biti iz domicilnog Zbora sudaca kojeg određuje Sudačka komisija HKS-a. Ispitnu komisiju za sve kategorije sudaca imenuje Sudačka komisija HKS-a.

Članak 27.

Sudački ispiti su usmeni i pismeni, a sastoje se od teorijskog i praktičnog dijela. Praktičnom dijelu ispita mogu pristupiti samo oni kandidati koji su zadovoljili na teorijskom dijelu.

Članak 28.

Nakon položenog ispita kandidat stječe odgovarajuću kategoriju kuglačkog suca, sudačku značku i licencu odgovarajuće kategorije.

Na temelju pokazanog znanja i izvješća ispitne komisije, Sudačka komisija HKS-a razvrstava suce na odgovarajuće sudačke liste (liste A,B,C, D).

a) Liste sudaca

- **Lista „A“** - suci na ovoj listi mogu biti glavni, pomoćnici glavnog suca ili suci na stazama na svim natjecanjima
- **Lista „B“** - suci na ovoj listi mogu biti suci na stazama u svim natjecanjima, a glavni suci samo na trećem ili nižem stupnju natjecanja.
- **Lista „C“** - suci na ovoj listi mogu biti suci na stazama zaključno s trećem stupnjem natjecanja, a glavni suci samo na prvom i drugom stupnju natjecanja.
- **Lista „D“** - suci na ovoj listi mogu biti samo suci na stazama zaključno s trećim stupnjem natjecanja.

b) Kategorije sudaca po listama:

- **Međunarodni suci:** mogu biti na listi „A“ dok imaju važeću licencu NBC/WNBA. Kada međunarodnom sucu istekne međunarodna licenca, a nije istu produžio polaže za A listu.
- **Savezni suci:** mogu biti na svim listama do navršene 65. godine starosti.
- **Regionalni suci:** mogu biti samo na „C“ i „D“ listi.
- **Suci:** mogu biti samo na „D“ listi.

Članak 29.

Kandidat za kategoriju sudac koji ne zadovolji na ispitu, stječe pravo ponovnog polaganja sudačkog ispita nakon tri mjeseca od dana polaganja ispita, dok je za ostale kategorije

sudaca ponovno polaganje ispita moguće nakon isteka šest mjeseci (bez obzira na to da li je licenca produžena u nižoj kategoriji).

Članak 30.

Sudac koji polaže ispit za produženje licence, a na temelju pokazanog znanja bude razvrstan na nižu listu od predložene, ispit za višu listu može ponovo polagati nakon isteka jedne godine u kojoj je ocjenjen ocjenom najmanje vrlo dobar (4) i minimalno 6 suđenja svake godine.

Članak 31.

Unošenje podataka u sudačku iskaznicu kao i ovjeru svih napredovanja, za sve suce vrši isključivo Sudačka komisija HKS-a.

Članak 32.

Nakon završenih ispita, Ispitna komisija je obvezna predati sav ispitni materijal za svakog kandidata i izvješće Sudačkoj komisiji HKS-a.

V. DELEGIRANJE SUDACA

Članak 33.

Delegiranje sudaca za pojedina natjecanja obavljaju nadležne sudačke organizacije.

Delegiranje sudaca obavlja se najmanje 7 dana prije natjecanja. Delegiranje sudaca za ligaške utakmice sljedećeg mjeseca vrši predsjednik Komisije za delegiranje domicilnog Zbora sudaca u aplikaciji HKS-a najkasnije do posljednjeg dana u mjesecu.

Pri delegiranju sudaca za istu utakmicu, a ukoliko su suci na različitim listama, glavni je uvijek sudac koji ima višu listu.

Domicilna sudačka organizacija može prema vlastitoj procjeni perspektivne suce delegirati i u obrnutoj situaciji, a ciljem usavršavanja takvih sudaca. Ovo se može provoditi zaključno s trećim stupnjem natjecanja, a koje potvrđuje Sudačka komisija HKS-a.

Iznimno, glavne suce za pojedina natjecanja mogu delegirati voditelji liga uz potvrdu Sudačke komisije HKS-a ili Sudačka komisija HKS-a, shodno važećim Propozicijama i odlukama Izvršnog odbora HKS-a.

Natjecateljska komisija HKS-a dužna je pravovremeno dostaviti sudačkoj organizaciji propozicije i raspored natjecanja.

Ukoliko Sudačka komisija HKS-a utvrdi da Komisija za delegiranje određenog Zbora sudaca ne delegira suce u skladu sa Pravilnikom o radu i organizaciji kuglačkih sudaca ima pravo suspendirati predsjednika Komisije za delegiranje sudaca određenog Zbora sudaca ili slučaj prosljediti Disciplinskoj komisiji HKS-a.

VI. OCJENA RADA SUDACA

Članak 34.

Sudačke organizacije dužne su jednom godišnje javno utvrditi ocjenu rada svakog suca najkasnije do 30. lipnja za proteklu sezonu. Ocjenu rada sudaca predlaže Izvršnom odboru pripadajućeg zbora sudaca komisija koja je određena za praćenje rada sudaca.

Suci se ocjenjuju prema sljedećim kriterijima:

- a) Sudačka odora i oprema
- b) Vođenje tehničkog sastanka
- c) Nadgledanje / vođenje svečanog otvaranja i zatvaranja natjecanja
- d) Pristojnost i ponašanje prije i za vrijeme natjecanja.
- e) Ispravno tumačenje i provođenje pravilnika
- f) Ispravno donošenje odluka
- g) Ponašanje u stresnim situacijama i pod pritiskom

Izvršni odbor pripadajućeg Zbora sudaca, nakon utvrđivanja ocjene za svakog suca i isteka žalbenog roka, dužan je do 15. srpnja Sudačkoj komisiji HKS-a dostaviti potpuno izvješće na temelju kojeg će prema potrebi suce ponovno razvrstati na liste sudaca. Ponovno polaganje ispita za listu koju je sudac posjedovao prije razvrstavanja na nižu listu moguće je sukladno članku 30. ovog Pravilnika.

Ocjena rada sudaca sastoji se od brojčane i opisne ocjene. Brojčane ocjene su: **nedovoljan (1), dovoljan (2), dobar (3), vrlo dobar (4) i izvrstan (5).**

Opisni dio ocjene pokazuje angažiranost suca u radu sudačke organizacije, njegov stručni rad, primjedbe o mogućim napredovanjima ili potrebama za dopunsko osposobljavanje i ostalo, a mora biti u skladu s brojčanom ocjenom.

Članak 35.

Sudac nezadovoljan ocjenom rada ili nekim drugim rješenjem vezanim za ocjenu ima pravo žalbe u roku od 15 dana od dana priopćenja ili primitka. Žalba se podnosi Izvršnom odboru pripadajućeg kuglačkog saveza unutar kojeg djeluje zbor sudaca.

Sudačka komisija HKS-a je drugostupanjska i njeno rješenje je konačno.

VII. KONTROLORI SUDACA

Članak 36.

Kontrolore sudaca imenuje Sudačka komisija HKS-a, a potvrđuje ih Izvršni odbor HKS-a.

Kontrolori prate rad sudaca na natjecanju te bilježe nepravilnosti u radu sudaca i kršenje pravilnika i propozicija. Izvješće i ocjenu suca su dužni dostaviti Sudačkoj komisiji HKS-a u roku 48 sati.

Na temelju izvješća i ocjene koju kontrolor dostavi Sudačka komisija HKS-a može razvrstati suca na nižu listu ili sukladno izvješću promijeniti godišnju ocjenu suca dostavljenu od strane domicilnog Zbora sudaca. Ponovno polaganje ispita za listu koju je sudac posjedovao prije razvrstavanja na nižu listu moguće je sukladno članku 30. ovog Pravilnika.

VIII. PRAVA I DUŽNOSTI SUDACA

Članak 37.

Sva natjecanja sude suci koji su članovi sudačkih organizacija.

Članak 38.

Sudac je obavezan obavljati svoju dužnost u skladu s važećim pravilnicima, propozicijama i drugim naputcima, stručno, savjesno i nepristrano.

Članak 39.

Na zahtjev odgovornih sudionika natjecanja (iz prijave delegacije) sudac mora dokazati svoj identitet sudačkom iskaznicom.

Članak 40.

Izgled i oblik sudačke značke utvrđuje HKS i to za:

1. suca
2. regionalnog suca
3. saveznog suca

Sudačka značka vrijedi samo uz sudačku iskaznicu. Međunarodni sudac ima značku i iskaznicu NBC/WNBA dok mu vrijedi međunarodna licenca.

Članak 41.

Međunarodni sudac obavezan je sudjelovati u dopunskom obrazovanju i davanju stručnih uputa za rad sudaca najvišeg ranga te pripremanju i osposobljavanju sudačkog kadra.

Članak 42.

Kuglački suci za svoj rad imaju pravo na propisanu novčanu naknadu, čiji iznos utvrđuje Izvršni odbor HKS-a, u suradnji sa Sudačkom komisijom HKS-a. U slučaju putovanja, naknada se uvećava za putne troškove, troškove smještaja i dnevnice. Dnevnice se mogu isplaćivati samo do onog iznosa kojeg utvrđuje HKS.

Članak 43.

Sudac u ulozi voditelja kuglačkog natjecanja obavlja svoju dužnost temeljem važećih pravilnika, propozicija i ostalih naputaka, a donosi nepristrane odluke. Sve odluke sudac donosi usmeno.

Članak 44.

Sudačka komisija izdaje posebne upute za rad – sudačke naputke.

Članak 45.

Natjecanja vodi sudačka ekipa u sastavu:

- glavni sudac,
- zamjenik glavnog suca – zapisničar (samo na 8 staza),
- sudac na stazi.

Za ligaška natjecanja sudačku ekipu čine:

- Na kuglanama gdje se pišu pojedinačni zapisnici ručno – za četiri (4) staze glavni sudac i jedan (1) sudac na stazi, a za šest (6) staza glavni sudac i dva (2) suca na stazama.
- Na kuglanama opremljenim sa centralnim računalom ili pisačima s trakama – za četiri (4) kao i za šest (6) staza glavni sudac i jedan (1) pomoćnik glavnog suca.
- U I., II. i III. stupnju natjecanja moguće su iznimke te sudačku ekipu na kuglanama opremljenim centralnim računalom ili pisačima s trakama može činiti samo glavni sudac za četiri (4) staze, ali je domaćin dužan osigurati operatere na automatima.

Za ostala natjecanja kuglačka organizacija koja organizira natjecanje određuje način delegiranja i sastav sudačke ekipe u skladu sa ovim pravilnikom, a za specifične slučajeve i delegata te po potrebi i glavnog suca, a što se određuje propozicijama natjecanja.

Članak 46.

Prije svakog natjecanja na kojem sudjeluje više sudaca mora biti održan sudački sastanak. Na sastanku će se raspravljati o kuglani na kojoj se natjecanje održava, rasporediti će se zadaće sudaca, način odijevanja i tumačenje propozicija i pravilnika.

Članak 47.

Dužnosti glavnog suca su:

- preuzima sve potrebne materijale za normalno odvijanje natjecanja,
- preuzima popis sudačke ekipe koju je delegirala komisija za delegiranje,
- zajedno s delegatom i natjecateljskom komisijom rješava eventualne nepravilnosti i prigovore,
- ako se natjecanje održava na više kuglana, preuzima izvješća, objedinjava ih i predaje organizatoru,
- prije početka natjecanja održava sudački sastanak i utvrđuje s ostalim članovima sudačke ekipe način rada,
- održava tehnički sastanak s predstavnicima ekipa,
- objavljuje rezultate kontrole, te ukoliko nema primjedbi otvara natjecanje prema naputku i pravilniku,

- najavljuje predstavnike ekipa, igrače, trenere i sudačku ekipu publici prema sudačkom napatku, nadzire zagrijavanje igrača na stazama i daje znak za početak njihovog nastupa,
- brine o pridržavanju odredbi pravilnika, propozicija i sudačkog napatka, a u slučaju kršenja istih donosi odgovarajuće odluke,
- nadzire i organizira rad sudaca,
- provodi odluke natjecateljske komisije i upisuje eventualne najave žalbi,
- provjerava i potpisuje sve zapisnike dotičnog natjecanja,
- nakon završenog natjecanja proglašava pobjednika i prema potrebi uručuje priznanja,
- uređuje natjecateljsku dokumentaciju i svoje izvješće te ih dostavlja nadležnom kuglačkom tijelu.
- unosi rezultate u aplikaciju nakon svakih 30 hitaca za IV. stupanj natjecanja. Za ostale stupnjeve natjecanja, rezultate može unositi i nakon završetka utakmice.
- dolazi na kuglanu 50 minuta (35 minuta za lige III., II. i I. stupnja) prije početka natjecanja.

Članak 48.

Dužnosti zamjenika glavnog suca su:

- prije natjecanja osigurava potrebnu dokumentaciju (zapisnike, grafikone i ploču),
- prikuplja prijave sudionika natjecanja, uplate prijavnina i ostalu dokumentaciju te ih predaje na kontrolu glavnom sucu,
- upisuje redosljed igrača i pričuve u zapisnik, grafikon i ploču,
- provjerava ispravnost rezultata u zapisnicima nakon čega ih potpisuje i daje na potpis glavnom sucu,
- u glavni zapisnik unosi podatke o postignutim rezultatima,
- uručuje kopije provjerenih zapisnika sudionicima natjecanja,
- izrađuje financijski obračun natjecanja.

Članak 49.

Dužnosti suca na stazi su:

- prati igru i ponašanje igrača na stazi, unosi rezultate u zapisnik i vrši predviđena zbrajanja,
- u slučaju kršenja odredbi pravilnika donosi odluku o odgovarajućoj kazni igraču, sekundantu i treneru, te je na propisani način unosi u zapisnik,
- nadzire rad automata i totalizatora te upozorava sekundante, igrače i glavnog suca na eventualne smetnje.
- prije početka natjecanja kontrolira ispravnost rekvizita i pribora,
- ispunjava ploču sa rezultatima
- pregledava daske položnice nakon svakog seta
- prati igru na svim stazama ukoliko glavni sudac unosi rezultate u aplikaciju.
- dolazi na kuglanu 20 minuta prije početka natjecanja

Članak 50.

U slučaju spriječenosti delegiranog člana sudačke ekipe vrši se zamjena prije početka utakmice na sljedeći način:

- glavnog suca zamjenjuje delegirani član sudačke ekipe s najvišim rangom,
- zamjenika glavnog suca i suca na stazi određuje komisija za delegiranje nadležnog Zbora sudaca,
- ukoliko sudac ne dođe na utakmicu za koju je delegiran može ga zamijeniti sudac iz publike, ukoliko ima dokaz o svojoj spremi i kategoriji, a sudac koji nije došao na delegiranu utakmicu podliježe sankcijama prema Disciplinskom pravilniku HKS-a.

U slučaju promjene iz gornjeg stavka glavni sudac natjecanja određuje sudačku ekipu.

IX. SUDAČKA OPREMA

Članak 51.

Sudačka odjeća na natjecanjima sastoji se od:

- svijetlo plave polo majice – na leđima logotip HKS-a sa natpisom „sudac“.
- gornji i donji dio športske trenirke crne boje – na leđima logotip HKS-a sa natpisom „sudac“
- sportska obuća

Na lijevoj strani majice ili gornjeg dijela trenirke, sudac je obavezan istaknuti sudačku značku pripadajuće kategorije.

Međunarodni sudac u nacionalnim prvenstvima može po osobnoj odluci nositi odjeću i obilježja NBC/WNBA ili nacionalna obilježja uz propisanu odjeću.

X. KODEKS PONAŠANJA SUDACA

Članak 52.

Sudac je dužan:

- Pridržavati se važećih pravilnika i propozicija HKS-a te sudačkog naputka za natjecanje koje sudi,
- Sudac na natjecanjima ne smije konzumirati alkohol prije natjecanja ili za vrijeme natjecanja,
- Odijevati se u skladu sa člankom 51. Sudačkog pravilnika HKS-a,
- Ne smije napuštati prostor kuglane za vrijeme trajanja seta,
- Ne smije koristiti mobilni uređaj za vrijeme igre,
- Pristupati utakmici nepristrano i objektivno.

Članak 53.

Protiv sudaca koji se ne pridržavaju sudačkog kodeksa iz članka 52. ovog pravilnika nadležne sudačke organizacije ili odgovarajuća natjecateljska tijela HKS-a sukladno važećim aktima HKS-a pokrenuti će odgovarajući postupak.

XI. ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 54.

Stečene kategorije sudaca ne podliježu promjenama (iznimka su međunarodni suci) za razliku od liste sudaca koje su promjenjive.

Članak 55.

U slučaju da Sudačka komisija HKS-a, u suradnji sa nadležnim kuglačkim savezom nije zadovoljna radom sudačke organizacije, može je raspustiti ili sazvati izvanredan sastanak radi preustroja ili izbora novog rukovodstva sudačke organizacije.

Članak 56.

Izmjene i dopune Pravilnika vrši Izvršni odbor HKS-a na prijedlog Sudačke komisije HKS-a.

Članak 57.

Tumačenje odredbi ovog Pravilnika daje Izvršni odbor HKS-a i Sudačka komisija HKS-a.

Članak 58.

Stupanjem na snagu ovog Pravilnika prestaju važiti svi Pravilnici koji su regulirali problematiku rada i organiziranja kuglačkih sudaca u Republici Hrvatskoj.

Članak 59.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu i primjenjuje se od **28. kolovoza 2018.** godine.

U Ozlju, 28. kolovoza 2018. godine.

Sudačka komisija HKS-a:

1. Drago Burka, predsjednik
2. Nikola Filipović, tajnik
3. Dario Blaško, član

Predsjednik HKS

Prof. dr. sc. Tonči Mikac